

paa; jeg tror, jeg har sagt Noe, thi jeg kan ikke finde det Svar tilstrækkeligt, at „det jo nok vil ordne sig“, efterat jeg har paavist, at der kommer Vanfælgeligheder tilstede, naar man giver en Valgmenighed en saadan staaende Ret — naturligvis saaledes, at Sognemenigheden gaar forud for den, men den faar dog en staaende Ret, medens Andre for enkelte Gange blive indstudte imellem Sognemenigheden og ligeledes kunne forlange Benyttelse af Kirken. — Seg skal bemærke, at, naar det samme ærede Medlem yttrede, at jeg havde uret i at sige, at Vædringsforlaget ikke var ganske helbig redigeret, da var det, fordi han ikke nøie lagde Mærke til de Ord, der staa deri; thi i Vædringsforlaget staaar der ikke saaledes, som han sagde: „det samme Antal af de i Loven bestemte Personer“; men der staaar: „det i Loven nævnte Antal Personer“; men der staaar ikke nævnt, hvad det skal være for Personer. Korrekt vilde det hedde: „det i Loven bestemte Antal Personer af den i Loven nævnte Klasse“. — Det er ganske vist, at jeg siger: Der skal ikke stiftes Fællesskab, der kan afstedkomme Rivninger. Nu siger man: Rivninger ville ikke følge, der er ingen Anledning til at tro det; og i samme Dieblit, man siger dette, udvikler man, hvorledes Rivninger allerede ere tilstede. Seg heber ærede Landsstingsmænd, som nøie have hørt, hvad der blev sagt af den ærede 3die Landsstingsmand for 11te Kreds (Simonsen), at mindes hans Udtalelse om den Stemning, hvormed Sognepræsten kan blive modtagen, og den derfra forskillige Stemning, hvormed det ærede Medlem ventet, at Valgmenighedspræsten vil blive modtagen. Seg siger: i en saadan Stemning ligger ikke blot Muligheden, men ogsaa ligesom en Anledning til Rivninger. Naar Stemningen er saaledes, at man betragter den ene Klasse Præster som officielle Personer, der falde ned i Menigheden, og som blive narrede af Menighedsmedlemmerne, og derfor begynde deres Virksomhed i en forbitret eller dog mindre velvillig Stemning mod Menigheden, medens for de Andre Bedkommende Alt er paa bedste Fod, saa er der jo allerede et Misforhold tilstede. Men jeg skal ikke holde mig til disse Yttringer, men til hvad den ærede Landsstingsmand for 4de Kreds igaar sagde, og saa skal jeg overlade baade til ham og til Andre at bedømme, om jeg ikke har Ret i mine Udtalelser. Vi maa dog begynde med dette, at Valgmenigheden jo stiftes — jeg vil dermed ikke udtale nogen Dadel — fordi de, der træde ind i den, ikke finde sig tilfredse med den Maade, hvorpaa deres Sognepræst udfører Gudstjenesten; Valgmenighedens Stiftere staa altsaa i en Modsetning til Gudstjenesten, saaledes som den foregaar i Sognekirken, og ligeledes i en vis Modsetning til Præsten, og paa Grund af denne Modsetning indtræder der da en Valgmenighedspræst. Nu sagde det ærede Medlem selv, at Meningen var den

at Valgmenighedspræsten skulde være Sognepræsten underordnet — det er ikke mit Ord, men det ærede Medlems — og saaledes henvende sig til ham ifølge Forfæstene i Loven af 25de Marts 1872. Tror man da, at det vil føre til et godt Forhold, naar en Præst, der kommer i Virksomhed ifølge en Modsetning til en anden Præst, skal staa i et underordnet Forhold til denne med Hensyn til en saadan ydre Gjenstand som en Kirkebygning, medens han ellers skiller sig fra ham? Medens man ellers siger, at Præsterne ere jo kun Mennesker, saa tilføjer man her, at man dog ventet det og det af dem, og at Præsterne nok ville komme ud af det med hinanden. Men jeg vil dog til hvad jeg derom allerede har sagt sige, at bagved Præsterne staaar der Menighedens Medlemmer, og ogsaa de ere Mennesker, mange af dem endog i høi Grad Mennesker; begge Parter ere — jeg vil ikke bruge et ondt Ord — midjære for, hvad de anse for at være rigtig, og det, som maa anses for det objektive, i sig selv Rigtige, forvevler man sig let med, hvad man anser for „sin Ret“. Dette hvad der er Ret, og hvad der er min Ret, forvevles saa overmaade let, og begge Rækker af Mennesker ville i deres Præst se den, der skal haandhave det efter deres Mening Rigtige og deres Ret; de ville kræve af ham, at han ikke maa vige, og at han ikke maa lade det, som de undertiden, naar de blive forbitrede, anse for et Uvæsen, eller i alt Fald for et mindre godt Væsen, være sig over Hovedet. Det er disse Stemninger, som føre til Rivninger. Nu beraaber man sig paa, at der ikke har været Rivninger; men hvilken Erfaring have vi da, naar der er Tale om disse Forhold? Vi have i dette Dieblit 5 Valgmenigheder. Seg veed meget vel, at den ene ikke endnu er fuldstændig konstitueret, men der er i det Mindste udnævnt en Præst for denne Menighed, eller rettere, der er en kongelig Resolution for, at han er traadt ud af sin hidtil havde Stilling for at indtræde som Præst for en Valgmenighed. Der er altsaa 4 Valgmenigheder, hvoraf den ene var stiftet, førend Loven udkom; men er dette Antal nu tilstrækkeligt, saa at man derefter kan dømme om, hvad der vil ske, naar vi nu ophæve, hvad der hidtil har været fastsat, nemlig den Grændse, hvorved de ere holdte udenfor Berøring med Sognemenighederne i noget ydre Punkt, som kan fremkalde Strid? Det er denne Betragtning, som jeg lægger til Grund for mine Udtalelser, og det er et Tillæg til denne Betragtning, naar jeg gjør opmærksom paa, at Anledning til Rivninger meget let kan opstaa mellem en Valgmenighedspræst og flere andre Præster, idet Valgmenigheden kan have et tilstrækkeligt Antal Medlemmer i flere Sogne. Naar vi tænke os, at der kom flere Valgmenigheder tilstede, saa vilde det ligge meget nær, at Sognemenighederne sølte sig tilfidesatte og foruvedede derved, at de Andre skulde have saamegen Ret, medens de selv kun